

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 18 Nisan, 1929

Sayı: 125

Musahabe

Edebiyatımızın Yolu

— Yunus Emre'nin çocuklarına —

15 nisan 1929 günü, edebiyat tarihimiz için adeta yeni bir merhale oldu...

Büyük millî şairimiz «Yunus Emre» nin hatırasını taziz için memleketin her bucağında ihtifaller tertip edilen bu 15 nisan gününün ehemmiyeti, sadece, altı asır evvel ölmüş bir büyük adamımıza karşı gösterdiğimiz hürmetten mi ileri geliyor? yoksa Yunus'un yeni bir şaheseri mi ele geçti? hayır... Bugünün asıl ehemmiyeti, bütün gençlik kendi ana diline, millî edebiyatına karşı duyduğu derin iştiyakı en canlı, en heyecanlı bir şekilde izhar etmesinde oldu. Türk gençliği, halka doğru gitmenin, halkın ruhunda yaşayan nihayetsiz güzellik menbalarını arayıp bulmanın, millî hayatı, millî harsi korumak için yegâne yol olduğunu, bu muazzam ihtifallerle açıkça gösterdi.

Türk edebiyatı asırlardan beri kâh Arap-Acem edebiyatları, kâh Avrupa edebiyatlarını taklit etti; diğer bir tabir ile kendi ruhunu o kalıplara dökmeğe çalıştı. Bu vadide eski yeni bir takım büyük san'atkârlar yetiştirmiş olduğumuzu haklı bir gurur ile iddia edebiliriz: «Nevai», «Füzuli», «Nedim», «Hamit» gibi...

Fakat gençlik bu büyük şairleri tazizden daha evvel, «Yunus Emre» gibi bir halk şairine, okumuşların asırlarca «sadece bir derviş», «ehemmiyetsiz bir ilâhici» addettikleri bu ilâhî san'at-kâra karşı meftunluğunu gösterdi. Çünkü «Yunus» ilâhilerini halkın öz dilile, ve tamamilen halk edebiyatından, halk zevkinden ilham alarak yazmış, ve böylece millî edebiyat ceryanının, edebiyatta halkçılığın en büyük mümessili olmuştur. «Milliyet» ceryanının bu şuurlu devrinde, «millî dil» ve «millî edebiyat» iştiyakı bütün ruhları doldurduğu bir sırada, gençliğin «Yunus» a karşı böyle bir hürmet göstermesi pek tabîî değil midir?..

Şu son senelere kadar, «Yunus» un büyük bir şair olduğu kimsenin hatırına gelmemişti. Yalnız tekke adamları ona bir şair değil, daha ziyade bir mutasavvif sıfatile kıymet veriyorlardı. Okumuşların halk edebiyatına, halk şairlerine, halk zevkine karşı asırlardan beri besledikleri istihfaf ve istihkardan «Yunus» ta kurtulmıyordu. Hatta bundan on oniki yıl evvel «Türk edebiyatında ilk mutasavvifler» in

büyük bir kısmını «Yunus» a tahsis ederek ona «Büyük millî şair» unvanını verdiğim için, edebiyatçılarımızın bir çoğu bana gülmüşlerdi... Zaman, bu meselede kimin haklı olduğunu meydana koydu. «Yunus» un eski bir hayrani sıfatile, bu son ihtifallerden duyduğum saadeti anlatmağa muktedir değilim! millî şuurun inkişaf etmediği «Kozmopolit» devirlerde, halk ile hiç alâkası olmıyan sözde «münevver»lerin idrak edemediğini, bu günkü gençlik bütün ruhile duyuyor. «Millî şuur» un inkişafına bundan daha kuvvetli bir delil olabilir mi?

Büyük bir emniyet ve memnuniyetle tekrar ediyorum: 15 nisan 1929 günü, edebiyat tarihimiz için yeni bir merhale olacak... Bu ihtifallerin genç san'atkâr ruhlarında uyandıracığı heyecan, bize yarının asıl millî şairini yaratacak... Temiz ve ilâhî Türkdilinin asıl şiirini yaratarak bize hakikî Türk şiirinin zevkini tattıracak bu «Yunus Emre çocukları» nı ben şimdiden selâmlıyorum.

KÖPRÜLÜZADE M. FUAT

Aç San'atkâr

Geçenlerde bir Fransız şairi, Tancrede Martel, açlıktan öldü: Başının ucunda bir mum, boş bir ilâç şişesi, perdeler inik ve yanı başında hiç kimse, bir su vereni bile olmadan öldü. Öldükten sonra da onun gözlerini kapayan ve ağzını bağlayan olmamış. Cenazesinde hazır bulunanlar da bir kaç şairden ibaret.

O, gençlik şiirlerinden birinde bu akibeti duymuş ve bir mısra-ında demiş ki:

— Benim cenazemi altı şair kaldıracaktır.

*
*
*

Aç san'atkârlar tarihte büyük bir kafiiledirler.

Sıksa vücutlarının kemikten gölgelerini saltanat arabalarının ve otomobillerin tekerlekleri altında kalmaktan kurtararak, eski devirlerden zamanımıza kadar sürüyüp getiren bu hazin kafiye kimlerdir? Onları nesilden nesile taşıyan ve yanı başımıza kadar getiren hangi mefkûredir? Her ihsanı reddeden bu insanlar, gururlarını başkalarının lütufları ile değişmemekte neden ısrar ederler?

Onların sefalet katlanmaları kaderlerine teslimiyet midir? yahut şuurlu ve iradeli bir mukave- met mi? Yoksa her şeyi isteyipte bulamayan bu insanlar, hiç bir şeye sahip olmamak ferağatinin sevincini mi duyarlar?

Onlar kaderlerine teslim olanlar değildirler, onlar miskin ve iradesiz değildirler.

Onlar harp sahelerini değiştirmiş insanlardır;

Onlar haricî âlemde değil, kendi derunî âlemlerinde ve gene kendi kendileriyle cidal eden, mes'ûliyeti ve şerefi kendi kendilerine karşı taşıyan kimselerdir. Açlık ve ölüm karşısında da şuur- ları ve iradeleri vardır.

Bazıları «Stöicien» dir. kabul edilmiş ıstırapın neş'esi içindedir- ler ve saadetten vaz geçmenin saadetini duyarlar. Onların başları «Epictet'» tır, sefil ve mağrur Epictete ki, bir gün, kendisine işkence eden efendisine, sükûnetle:

— Bacağımı kıracaksın! demiş- tir, ve dediği çıkınca, aynı sükûnetle:

— Ben sana demedim mi? sualini sormuştur.

*
*
*

Tarihte ben onlardan bir çoklarını tanıyorum.

Şimdi hep birer birer gözümün önünden geçiyorlar.

Muazzam gurur ve hürriyet kafiyesi...

Kimi bir tavan arasında, örtüsüz ot minderinin üstüne sap sarı yüzünü kapayarak, şehrin gürültüleri içinde ebedî sessizliğe dalıvermiştir.

Kimi şefkatli bir işçi kızının kolları arasında veremli göğsün- den son nefesini bırakıvermiştir.

Kimi kırık bir tabutta ayağı- nın biri dışarı fırlayarak üç arkadaşının hınçkırıkları arasında servilerin altına doğru götürülü- vermiştir.

*
*
*

Onların çoğuna acımayalım. Merhametimizi hakaret sayacak kadar mağrur olmasalardı sefaleti esarete tercih etmezlerdi.

Onlar kendilerine acımak hakkını da yalnız kendilerinde bulurlar, ve onlara göre bütün insanlar aynı derecede merhamete lâyıktırlar.

Ve onlar kendi derunî âlemlerinde sefil de değildirler, hatta o kadar müreffeh ve zindendirler ki içlerine dolup taşan fazla hayat ve heyecanı başkalarına verirler.

Bütün insanlık onların ianele- rile heyecan buluyor ve yaşıyor.

PEYAMİ SAFA

